

Akademie HUSPOL

**MODERN SCIENTIFIC RESEARCH: ACHIEVEMENTS, INNOVATIONS
AND DEVELOPMENT PROSPECTS**

COLLECTION OF ABSTRACTS

International scientific-practical conference

(Kunovice, Czech Republic, February 17-18, 2022)

**СУЧАСНІ НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ: ДОСЯГНЕННЯ, ІННОВАЦІЇ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

Міжнародна науково-практична конференція

(Куновіце, Чеська Республіка, 17-18 лютого 2022 року)

Kunovice 2022

**АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС; ФІНАНСОВЕ ПРАВО;
ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО**

Макарчук В. В.

кандидат юридичних наук, асистент

кафедри конституційного права та теоретико-правових дисциплін

Білоцерківського національного аграрного університету

м. Біла Церква, Україна

**ГРОМАДЯНИН УКРАЇНИ ЯК ОСНОВНИЙ СУБ'ЄКТ НЕДЕРЖАВНОЇ
СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ ТА
ОБОРОНИ**

В сучасних умовах, особливої актуальності набувають питання пов'язані із забезпеченням національної безпеки і оборони держави. За таких умов особливе значення мають правоохоронні органи, що здійснюють захист національних інтересів України; мають гарантувати безпеку особи, суспільства, держави; здійснюють захист суверенітету і територіальної цілісності; забезпечують національну, економічну, інформаційну безпеку держави від внутрішніх та зовнішніх загроз.

Формування та реалізація в Україні державної політики у сфері національної безпеки і оборони є однією з найголовніших проблем ефективного управління суспільством. Українська політична практика свідчить, що технологія реалізації доктрин, стратегій, концепцій і програм державної політики у сфері національної безпеки і оборони об'єктивно має інтегрувати всі компоненти політичної активності держави і базуватися на ґрунтовних теоретичних засадах та на отриманому історичному досвіді.

Основним суб'єктом недержавної системи забезпечення національної безпеки та оборони є громадяни. Загальна безпека розпочинається з безпеки безпосередньо конкретної особи та зумовлює її активну участь у забезпеченні безпеки і оборони держави від різноманітних загроз.

Конституція України проголосила, що людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. Права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Держава відповідає перед людиною за свою діяльність. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави [1]. З вищенаведеного виходить, що захист прав і свобод громадян є конституційним обов'язком держави, установ і організацій, та правоохоронних органів в тому числі.

Досліджуючи поняття «національна безпека», нами було встановлено, що даний термін вперше було використано в 1947 році в США у зв'язку з прийняттям однойменного закону, спрямованого на створення та забезпечення атмосфери захисту громадян, суспільства і держави. На території нашої держави це поняття почали застосовувати з 80-х років ХХ ст., коли Україна ще не була незалежною країною та входила до складу СРСР. У той час національна безпека була тотожна державній безпеці й трактувалася як стан захищеності корінних підвалин суспільства, державних інститутів, необхідних для виконання державою своїх функцій з управління загальнозначущими справами суспільства [2, с. 27].

Недержавне управління національною безпекою та обороною України становить собою досить вагому складову. Термін «національна безпека і оборона» увійшов в науковий обіг порівняно недавно.

Так, на законодавчому рівні поняття «національна безпека» визначено в Законі України «Про національну безпеку України». Воно трактується в статті 1 як «захищеність державного суверенітету, територіальної цілісності, демократичного конституційного ладу та інших національних інтересів України від реальних та потенційних загроз» [3]. Також предметами цивільного контролю згідно статті 4 вказаного Закону є: «1) дотримання вимог Конституції і законів України у діяльності органів сектору безпеки і оборони, недопущення їх використання для узурпації

влади, порушення прав і свобод людини і громадянина; 2) зміст і стан реалізації стратегій, доктрин, концепцій, державних програм та планів у сферах національної безпеки і оборони; 3) стан правопорядку в органах сектору безпеки і оборони, їх укомплектованість, оснащеність сучасним озброєнням, військовою і спеціальною технікою, забезпеченість необхідними запасами матеріальних засобів та готовність до виконання завдань за призначенням у мирний час та в особливий період; 4) ефективність використання ресурсів, зокрема бюджетних коштів, органами сектору безпеки і оборони» [3].

Розкриваючи сутність терміну «оборона» слід також виходити із законодавчого визначення вказаного поняття. А саме, в статті 1 Закону України «Про оборону України» оборона України трактується як «система політичних, економічних, соціальних, воєнних, наукових, науково-технічних, інформаційних, правових, організаційних, інших заходів держави щодо підготовки до збройного захисту та її захист у разі збройної агресії або збройного конфлікту» [4].

Реалізація державної політики національної безпеки і оборони держави та участь в ній громадян України базується на таких визначених законодавством принципах як : «1) верховенство права, підзвітність, законність, прозорість та дотримання засад демократичного цивільного контролю за функціонуванням сектору безпеки і оборони та застосуванням сили; 2) дотримання норм міжнародного права, участь в інтересах України у міжнародних зусиллях з підтримання миру і безпеки, міждержавних системах та механізмах міжнародної колективної безпеки; 3) розвиток сектору безпеки і оборони як основного інструменту реалізації державної політики у сферах національної безпеки і оборони» [3].

Безпосередній приклад участі громадянин України, як основного суб'єкту недержавної системи забезпечення національної безпеки та оборони наведено в Законі України «Про участь громадян в охороні

громадського порядку і державного кордону». Так, у статті 1 цього закону зазначено: «Громадяни України відповідно до Конституції України мають право створювати в установленому цим Законом порядку громадські об'єднання для участі в охороні громадського порядку і державного кордону, сприяння органам місцевого самоврядування, правоохоронним органам, Державній прикордонній службі України та органам виконавчої влади, а також посадовим особам у запобіганні та припиненні адміністративних і кримінальних правопорушень, захисті життя та здоров'я громадян, інтересів суспільства і держави від протиправних посягань, а також у рятуванні людей і майна під час стихійного лиха та інших надзвичайних обставин. Громадські формування з охорони громадського порядку і державного кордону можуть бути створені на засадах громадської самодіяльності як зведені загони громадських формувань, спеціалізовані загони (групи) сприяння Національній поліції та Державній прикордонній службі України, асоціації громадських формувань тощо» [5].

Таким чином, національна безпека і оборона України забезпечується шляхом проведення виваженої державної політики та активному залученні її громадян як основного суб'єкта недержавної системи забезпечення національної безпеки та оборони. Громадяни України беруть участь у здійсненні демократичного цивільного контролю через членство у відповідних громадських об'єднаннях, органи місцевого самоврядування та особисто.

Список використаних джерел:

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
2. Пирожков С. Концептуальні підходи до формування системи національної безпеки України. Стратегічна панорама. 2003. № 1. С. 25-32.
3. Закон України «Про національну безпеку України» від 21.06.2018 р. № 2469-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#n355>

PLENARY SESSION

4. Про оборону України : Закон України від 06.12.1991 р. №1932-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1932-12#Text>

5. Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону : Закон України від 22.06.2000 р. № 1835-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1835-14#Text>

Родченко І. Ю.....	43
РОЗВИТОК МЕХАНІЗМІВ САМОВПОРЯДКУВАННЯ В СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ	43
Усаченко О. О.	46
МЕХАНІЗМИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ОБОРОННОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ.....	46
<u>КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА КРИМІНАЛІСТИКА; СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА; ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ</u>	
Zaiats Y. I.....	49
Popovich N. I.....	49
Bednarchuk M. S.....	49
CONSTRUCTION OF THE CLASSIFICATION OF THE SHOE RANGE.....	49
FOR THE NEEDS OF FORENSIC EXAMINATION	49
Ромашко С. В.....	54
Юрчик О. М.	54
КОМПЕТЕНЦІЯ СУДОВОГО ЕКСПЕРТА - АВТОТЕХНІКА ПІД ЧАС ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ ТА В СУДОВОМУ ПРОЦЕСІ	54
Соколова А. Д.....	61
ПРОБЛЕМА СУБ'ЄКТИВІЗМУ МОРФОЛОГІЧНИХ МЕТОДІВ ДОСЛІДЖЕННЯ ВОЛОССЯ. КОГНИТИВНІ ВИКРИВЛЕННЯ МИСЛЕННЯ ЯК ДЖЕРЕЛО ЕКСПЕРТНИХ ПОМИЛОК	61
<u>АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС; ФІНАНСОВЕ ПРАВО; ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО</u>	
Макарчук В. В.....	70
ГРОМАДЯНИН УКРАЇНИ ЯК ОСНОВНИЙ СУБ'ЄКТ НЕДЕРЖАВНОЇ СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ	70
Лях Н. В.	75
ПОЛІЦІЯ ТА ЇЇ МІСЦЕ В СИСТЕМІ ОРГАНІВ З ПРОТИДІЇ ГЕНДЕРНО ОБУМОВЛЕНОМУ НАСИЛЬСТВУ	75